

Bruxelles, 19. ožujka 2024.
(OR. en)

7665/24

SOC 202
EMPL 111
ECOFIN 304
EDUC 88

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024.

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024., koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 11. ožujka 2024.

Zaključci Vijeća

o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024.

1. UVAŽAVAJUĆI ČINJENICU da je nakon snažnog oporavka 2022. gospodarska aktivnost u EU-u 2023. usporila zbog visoke inflacije i geopolitičkih nesigurnosti. NAPOMINJUĆI da inflacija, nakon što je u listopadu 2022. dosegla vrhunac od 11,5 % u odnosu na prethodnu godinu, bilježi trend smanjenja i očekuje se da će se tijekom 2024. nastaviti smanjivati kako bi dosegla 3,5 %;
2. POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da je, unatoč iznimnim šokovima posljednjih godina i nedavnom usporavanju gospodarskog rasta u proljeće 2023., stopa zaposlenosti u EU-u dosegla rekordnu razinu od 75,4 % (70,2 % za žene i 80,5 % za muškarce), dok je nezaposlenost pala na 6 % (6,3 % za žene i 5,7 % za muškarce), što je najniža stopa koja je ikad zabilježena. NAGLAŠAVAJUĆI da ipak, unatoč dobrim rezultatima tržišta rada EU-a, i dalje postoje razlike među državama članicama i unutar njih, među ostalim na regionalnoj razini i među skupinama stanovništva;
3. ISTIČUĆI da trajno visoke razine nedostatka radne snage i vještina stvaraju uska grla za potencijal gospodarskog rasta, konkurentnost i uzlaznu socijalnu konvergenciju. NAGLAŠAVAJUĆI da je manjak najistaknutiji u zdravstvu, građevinarstvu, zanimanjima u području STEM-a i određenim uslužnim zanimanjima te da također proizlazi iz novih radnih mjesta i zahtjeva u pogledu zadataka povezanih sa zelenom i digitalnom tranzicijom koji nisu na odgovarajući način usklađeni s vještinama radne snage relevantnima za tržište rada, kao i iz starenja stanovništva i loših radnih uvjeta, u određenim slučajevima;
4. PODSJEĆAJUĆI, u tom kontekstu, da su i dalje istaknute strukturne prepreke potpunoj integraciji osoba u ranjivom položaju na tržište rada, pri čemu više od 20 % radno sposobnog stanovništva (i gotovo 30 % radno sposobnih žena) u EU-u ostaje izvan radne snage, uključujući 8 milijuna mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih;

5. PONOVRNO POTVRĐUJUĆI da su nominalna povećanja plaća u razdoblju od 2022. do 2023., iako prisutna, i dalje bila niža od visokih stopa inflacije i dovela su do gubitka kupovne moći, s nerazmjernim učinkom na kućanstva s niskim dohotkom. POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da su se u nekoliko država članica, zahvaljujući usklađivanjima zakonskih minimalnih plaća i novim kolektivnim ugovorima, gubici kupovne moći djelomično ili potpuno ublažili;
6. PODSJEĆAJUĆI, u tom kontekstu, da su snažan socijalni dijalog i učinkovito kolektivno pregovaranje ključni za daljnje promicanje kretanja plaća kojima se podupire otvaranje radnih mjesta i štiti konkurentnost, dok prenošenje Direktive EU-a o primjerenim minimalnim plaćama može pomoći i u zaštiti kupovne moći osoba s niskim primanjima i spriječiti povećanje siromaštva unatoč zaposlenju, čime se potiče na rad;
7. NAPOMINJUĆI da je u izazovnom socioekonomskom kontekstu u posljednje tri godine udio osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u EU-u 2022. ostao uglavnom stabilan zahvaljujući odlučnom djelovanju politike koje je poduzeto tijekom energetske krize, iako se siromaštvo djece blago pogoršalo. PODSJEĆAJUĆI na to da, iako su se sustavi socijalne zaštite pokazali učinkovitima u podupiranju otpornosti tijekom nedavnih kriza, čime sprečavaju znatan porast broja osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti i djeluju kao makroekonomski stabilizatori, njihova prikladnost i održivost i dalje su pod pritiskom, među ostalim zbog starenja stanovništva;
8. NAGLAŠAVAJUĆI da su energetska siromaštva i cjenovna pristupačnost stanovanja sve veći izazovi u Uniji, pri čemu je udio osoba koje ne mogu prikladno zagrijati svoje domove u 2022. rastao, a jedna od deset osoba u EU-u živjela je u kućanstvu u kojem ukupni troškovi stanovanja čine više od 40 % ukupnog raspoloživog dohotka. PODSJEĆAJUĆI da su u oba slučaja osobe izložene riziku od siromaštva nerazmjerno pogođene tim izazovima;

9. ISTIČUĆI da su provedba europskog stupa socijalnih prava i napredak prema ciljevima EU-a i nacionalnim ciljevima za 2030. u pogledu zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva ključni za razvoj djelovanja politike država članica, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, a posebno uzimajući u obzir sljedeće:
- Unija je na dobrom putu prema ostvarenju cilja stope zaposlenosti od 78 % u 2030. (74,6 % u 2022.), a sve su države članice ostvarile napredak od 2020.,
 - potreban je daljnji znatan napredak za ostvarenje cilja do 2030. u pogledu vještina od najmanje 60 % svih odraslih osoba u Uniji koje sudjeluju u osposobljavanju svake godine (37,4 % u 2016.),
 - potrebni su znatni naponi kako bi se postigao cilj smanjenja siromaštva, odnosno smanjenja broja osoba u Uniji izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za najmanje 15 milijuna do 2030. (uključujući najmanje 5 milijuna djece), s obzirom na općenitu stabilnost (uz smanjenje od samo 279 000 osoba 2022. u odnosu na prethodnu godinu) i nekoliko država članica koje se suočavaju s povećanjem rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti;
10. POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da će se u ciklusu europskog semestra 2024. razmotriti tekuća provedba planova za oporavak i otpornost i programa kohezijske politike te pružiti smjernice za predstojeće preispitivanje tog programa u sredini programskog razdoblja.
- POZDRAVLJAJUĆI uključivanje praćenja napretka prema glavnim ciljevima EU-a i nacionalnim ciljevima za 2030. u pogledu zapošljavanja, vještina i rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti u Zajedničko izvješće o zapošljavanju;

11. PRIMAJUĆI NA ZNANJE prijedlog Komisije da se u Zajedničko izvješće o zapošljavanju uključi snažnija analiza mogućih rizika za uzlaznu socijalnu konvergenciju po pojedinim zemljama, na temelju značajki okvira za socijalnu konvergenciju kako je opisano u ključnim porukama Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu i temeljnog izvješća radne skupine Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu.¹ PRIMAJUĆI NA ZNANJE da se takva analiza provodi na temelju rezultata dobrovoljne pilot-analize koju je radna skupina provodila od listopada 2022. do svibnja 2023. PRIMJEĆUJUĆI mogućnost razmatranja mogućih budućih tehničkih poboljšanja provedene analize primjenom pregleda socijalnih pokazatelja i metodologije koja se na njega primjenjuje u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju. PODSJEĆAJUĆI da je Vijeće primilo na znanje nalaze pilot-analize u lipnju 2023. kojima je potvrđeno da među državama članicama postoje različiti stupnjevi potpore u pogledu uključivanja okvira za socijalnu konvergenciju u europski semestar;
12. PRIMAJUĆI NA ZNANJE namjeru Komisije da dodatno provede dublju drugu fazu analize uzlazne socijalne konvergenije u ciklusu europskog semestra 2024., koristeći se širim skupom kvantitativnih i kvalitativnih dokaza, u odnosu na države članice za koje su u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju utvrđeni potencijalni rizici za uzlaznu socijalnu konvergenciju;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

13. POZIVA države članice da u svojim nacionalnim programima reformi uzmu u obzir prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta i nalaze iz Zajedničkog izvješća o zapošljavanju te da ubrzaju provedbu načelâ europskog stupa socijalnih prava u cilju postizanja glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030.
14. POZIVA države članice da promiču kretanja plaća kojima se ublažavaju gubici kupovne moći, posebno za osobe s niskim primanjima, u skladu s nacionalnim praksama i uz potpuno poštovanje uloge i autonomije socijalnih partnera.

¹ Vidjeti izvješće radne skupine EMCO-a i SPC-a o okviru za socijalnu konvergenciju ([dok. 9481/23/ADD 1](#)) te ključne poruke koje su EMCO i SPC potvrdili na temelju tog izvješća ([dok. 9481/23](#)).

15. POZIVA države članice da nastave s provedbom strukturnih reformi kojima se poboljšava usavršavanje i prekvalifikacija odraslih, jačaju aktivne politike tržišta rada i promiču poboljšani radni uvjeti kako bi se riješilo pitanje nedostatka radne snage i vještina te olakšao prelazak s jednog radnog mjesta na drugo u sektorima s velikom potražnjom za radnom snagom, čime se doprinosi konkurentnosti i socijalnoj koheziji Unije.
16. POZIVA države članice da nastave s modernizacijom sustava socijalne zaštite i uključenosti te da se bore protiv siromaštva i socijalne isključenosti, posebno među djecom, također u svjetlu digitalne i zelene tranzicije, demografskih trendova, utjecaja visoke inflacije na kupovnu moć, posebno na ranjiva kućanstva, te sve veće razine energetske siromaštva. POZIVA države članice da dodatno analiziraju i poboljšaju dostupnost cjenovno pristupačnog stanovanja.
17. POZIVA Komisiju da osigura da svaka daljnja provedba analize uzlazne socijalne konvergencije na temelju značajki okvira za socijalnu konvergenciju, kako je opisano u ključnim porukama Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu, ne dovede do dodatnog administrativnog opterećenja za države članice i da doprinese pojednostavnjenju aktivnosti multilateralnog nadzora Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu.
18. POZIVA Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da procijene učinak pilot-analize uzlazne socijalne konvergencije na temelju značajki okvira za socijalnu konvergenciju, među ostalim u pogledu njezine dodane vrijednosti i potencijalnog administrativnog opterećenja za njihove aktivnosti i ciklus europskog semestra 2024. te da o tome izvijeste Vijeće.